І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
„Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 99. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 29-го ТРАВНЯ (MAY) 1974 No. 99. VOL. LXXXI.

ЙОСИП ЛИСОГІР ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНС, Д-Р ІВАН ФЛИС ОБРАНИЙ НА ЗАСТУПНИКА ПРЕДСІДНИКА, ПЕРЕОБРАНІ СЕНАТОР ЮЗИК НА ГОЛОВНОГО ДИРЕКТОРА ДЛЯ КАНАДИ І МАРІЯ ДУШНИК НА ЗАСТУПНИЦЮ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА, ВОЛОДИМИР СОХАН І УЛЯНА ДЯЧУК БУЛИ ПЕРЕОБРАНІ ЧЕРЕЗ АКЛЯМАЦІЮ НА ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ І ГОЛОВНОГО КАСИРА, А НА НОВИЙ ПОСТ ГОЛОВНОГО ОРГАНІЗАТОРА ОБРАНО СТЕПАНА ГАВРИША. 28-МА КОНВЕНЦІЯ УНС У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ЗАКІНЧИЛАСЯ ПОЖЕРТВОЮ $18,000 НА НАРОДНІ ЦІЛІ, ПРИЗНАЧЕННЯМ $15,000 НА СТИПЕНДІЇ ТА ІНШИМИ УХВАЛАМИ ДЛЯ ДОБРА ОРГАНІЗАЦІЇ І ГРОМАДИ.

КІНЦЕВІ СЕСІЇ 28-ої КОНВЕНЦІЇ УНС

Філядельфія. — 28-ма Звичайна Конвенція Українського Народного Союзу, яка почалася тут у понеділок, 20-го травня, закінчилася в суботу, 25-го травня, проголошенням складу новообраного Головного Уряду з переобраним на головного предсідника Йосипом Лисогором у проводі, пожертвою 18,000 долярів на народні цілі і збільшенням суми на стипендії для студіюючої молоді до 15,000 долярів та рядом інших ухвал для добра організації і громади.

Вислід виборів

На 28-ій Конвенції, як і на попередніх, головним предметом уваги і зацікавлення був вибір нового Головного Уряду, який керуватиме працею цієї найбільшої у вільному світі української установи в найближчих чотирьох роках. Промовистим доказом такого зацікавлення може послужити факт, що — як це вже коротко інформовано — у правиборах було зголошених аж 252 кандидати на 26 постів в Головному Уряді. Вибір відбувся вже на підставі схвалених деяких статутових змін в Головному Екзекутивному Комітеті, в якому скасовано пост заступника головного предсідника і рекордового секретаря, передаючи функції рекордового секретаря головному секретареві, та створено пост головного організатора. Також змінено дотеперішній пост головного предсідника на Канаду на пост головного директора на Канаду. Цю останню зміну переведено з деяких формально - законних міркувань і потреб.

Як уже інформовано, Володимир Сохан і Уляна Дячук були обрані однодушно через аклямацію вже в правиборах, як інші кандидати на ці пости з мінімальною кількістю голосів не прийняли кандидатур на пости головного секретаря і головного касира. На кожний пост в Головному Уряді могло бути три кандидати.

На пост головного предсідника кандидували: Йосип Лисогір, який в кінцевому голосуванні одержав 216 голосів і був обраний, дотеперішній головний секретар д-р Ярослав Падох, який в кінцевому голосуванні дістав 185 голосів, та Іван Кравчишин, який в правиборах мав тільки один голос і в кінцевому голосуванні мав їх шість.

На пост заступника головного предсідника було тільки двох кандидатів: д-р Іван Флис, який в кінцевому голосуванні здобув 244 голоси і був обраний, та дотеперішній заступник г о л овного предсідника проф. Іван Телюк, який одержав в кінцевому голосуванні 189 голосів.

Також на головного директора на Канаду було двох кандидатів: дотеперішній заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик, який в кінцевому голосуванні здобув 304 голоси і був обраний, та його попередник на тому пості Богдан Зорич, який дістав 125 голосів.

На заступницю головного предсідника кандидувала пані Марія Душник, яка здобула 250 голосів і була переобрана, та пані Олена Олек, яка здобула 183 голоси.

На новостворений пост головного о р г анізатора, функції якого в дотеперішній каденції, що кінчається 30-го червня, виконував д-р Ярослав Падох, кандидував його асистент Степан Гавриш, який здобув у кінцевому голосуванні 261 голос і був обраний, та інж. Роман Татарський, який одержав 172 голоси.

На членів Головної Контрольної Комісії було 11 кандидатів, з яких були обрані: мґр Іван Геврик (278 голосів), мґр Іван Винник (256 голосів), інж. Іван Ващук (206 голосів), д-р Іван Скальчук (205 голосів) та проф. д-р Богдан Гнатюк (204 голоси). Меншу кількість одержали: о. протопресв. Степан Біляк (182 голоси), д-р Михайло Данилюк (130 голосів), Петро Гадек (94 голоси), Атанас Кобрин (50 голосів), Іван Івасюк (47 голосів) та Микола Лаба (22 голоси).

На головних радних були обрані: д-р Богдан Футей (244 голоси), Василь Дідюк (235), Анна Гарас (230), д-р Мирон Куропась (223), проф. Тарас Шмаґала (217), інж. Мирослав Кальба (213), Текля Мороз (212), Володимир З а п а ранюк (178), Євген Репета (177), д-р Анна Чопик (176), Євген Іванців (166), інж. Анатолій Дорошенко (159), Тарас Шпікула (156) і Лев Воднар (152).

Черговий кандидат Іван Одежинський одержав 151 голос, отже тільки один голос менше, і він вимагає перерахунку голосів, на що Конвенція погодилася, доручивши цей перерахунок тим членам Виборчої Комісії, які ще були приявні на Конвенції, та конвенційній Президії.

Кінцевий вислід виборів проголосила Виборча Комісія в останньому дні нарад, в суботу 25-го травня перед полуднем. Вступне слово сказав голова Комісії о. крилошанин Богдан Смик, гратулюючи і бажаючи успіхів переобраним і новообраним головним урядовцям, а остаточний вислід виборів подали до відома секретарі Комісії, ред. Володимир Левенець українською та Микола Бобечко англійською мовами. Предсідник Конвенції д-р Іван Флис в імені Конвенції склав подяку о. Б. Смикові та очолюваній ним Виборчій Комісії за виконану працю.

Д-р Я. Падох, Андрій Джула — нові почесні члени Головного Уряду

Після проголошення висліду виборів, мґр Іван Геврик в імені Контрольної Комісії запропонував, щоб дотеперішнього головного секретаря д-ра Ярослава Падоха вибрати на почесного члена Головного Уряду, що Конвенція оваційно і вчинила. Д-р Я. Падох тоді склав таку заяву:

Заява д-ра Ярослава Падоха

Пані й Панове Делеґати!

Виборча комісія не могла принести кращої вістки для моєї родини й мо-

(Продовження на стор. 3-ій)

НОВООБРАНИЙ ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ЙОСИП ЛИСОГІР — головний предсідник
Д-р ІВАН ФЛИС — заступник головного предсідника
СЕНАТОР ПАВЛО ЮЗИК – гол. директор на Канаду
МАРІЯ ДУШНИК — заступниця гол. предсідника
ВОЛОДИМИР Я. СОХАН — головний секретар
МҐР УЛЯНА ДЯЧУК — головний каоир
СТЕПАН ГАВРИШ — головний організатор

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

МҐР ІВАН ГЕВРИК (Вінніпеґ)
МҐР ІВАН ВИННИК (Ню Йорк)
ІНЖ. ІВАН ВАЩУК (Детройт)
Д-Р ІВАН СКАЛЬЧУК (Філядельфія)
ПРОФ. Д-Р БОГДАН ГНАТЮК (Філядельфія)

ГОЛОВНІ РАДНІ:

Д-Р БОГДАН ФУТЕЙ (Клівленд)
ВАСИЛЬ ДІДЮК (Торонто)
АННА ГАРАС (Бетлегем, Па.)
Д-Р МИРОН КУРОПАСЬ (Чикаґо, Ілл.)
ПРОФ. ТАРАС ШМАҐАЛА (Клівленд, Огайо)
ІНЖ. МИРОСЛАВ КАЛЬБА (Денвер, Коло.)
ТЕКЛЯ МОРОЗ (Монтреаль, Квібек)
ВОЛОДИМИР ЗАПАРАНЮК (Ютика, Н. Й.)
ЄВГЕН РЕПЕТА (Детройт, Мич.)
Д-Р АННА ЧОПИК (Бостон, Масс.)
ЄВГЕН ІВАНЦІВ (Елізабет, Н. Дж.)
ІНЖ. АНАТОЛІЙ ДОРОШЕНКО (Грефтон, Виск.)
ТАРАС ШПІКУЛА (Чикаґо, Ілл.)
ІНЖ. ЛЕВ ВОДНАР (Чикаґо, Ілл.)

НОВООБРАНИЙ ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС

Головний предсідник Йосип Лисогір

Заступник гол. предсідника д-р Іван Флис

Головний директор на Канаду сенатор Павло Юзик

Заступниця головного предсідника Марія Душник

Головний секретар Володимир Сохан

Головний касир мґр Уляна Дячук

Головний організатор Степан Гавриш

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ ЗСА І КАНАДИ ВІДБУЛИ НАУКОВИЙ З'ЇЗД

Вашинґтон (ерес). — З кінцем минулого тижня, в днях від 25 до 27-го травня, тут в готелі Статлер-Гілтон відбувся триденний науковий медичний З'їзд, що його спільними силами влаштували Головна Управа Українського Лікарського Т-ва Північної Америки під проводом її голови д-ра Юрія Кушніра та Управа Відділу УЛТ ПА Меріленду на чолі з головою д-ром Дмитром Кострубяком. У З'їзді взяло участь біля 200 членів УЛТ ПА з родинами. Тридцять і одну доповідь, з того частину у формі трьох панелів загальномедичного, медичного і хірургічного, прочитали визначні спеціялісти з різних ділянок медицини. Першого дня З'їзду ввечорі відбувся бенкет і баль з участю біля 500 осіб, на якому — крім згаданих організаторів З'їзду — промовляли майстер церемонії вечора д-р Андрій Лемішка, директор публічного здоров'я д-р Джордж Гардінер, заступник секретаря національної оборони ЗСА Джон Дейвіс і президент УККА проф. д-р Лев Добрянський. Відчитано також біля 50 привітань від ієрархії Українських Церков та проводів українських центральних о рг анізацій. Український Народний Союз репрезентувала переобрана оваційно на конвенції УНС головна касирка мґр Уляна Дячук. Голова УЛТ ПА д-р Юрій Кушнір вручив почесну грамоту д-рові Левові Дмоховському з нагоди 50-річчя його дослідної праці над недугою рака та за поважний вклад у скарбницю української і світової медичної науки.

У мистецькій частині програми виступали піяністка Юліяна Осінчук і співачка Христина Липецька.

З'їзд включав також ряд культурно - розвагових імпрез для гостей, одною з яких був товариський вечір, на якому виступала музично - вокальна група українських лікарів з Чикаґо під батутою д-ра Володимира Касараби та місцевий секстет під проводом інж. Петра Круля.

На закінчення З'їзду в приявності понад 120 учасників покладено вінок біля пам'ятника Тарасові Шевченкові та вислано телеграму до президента Ніксона з проханням, щоб він під час своїх недалеких відвідин в СССР виступив в обороні заарештованих і переслідуваних українських інтелектуалістів. Фрагменти цього з'їзду передавав в Україну „Голос Америки".

Подрібні інформації про цей Науковий З'їзд українських лікарів ЗСА і Канади та відбуті тоді імпрези будуть подані в чергових числах „Свободи".

ЧАСТИНА ДЕЛЕҐАТІВ ПІД ЧАС НАРАД 28-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УНС У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Відкритими очима...“

Говорячи про американську „політику відпруження" супроти Совєтського Союзу та розвиток подій в СССР і широкому світі, сенатор Вілліям Брок ствердив на урочистому бенкеті Конвенції УНСоюзу 23 ц. м. у Філядельфії, що на цю політику „нам треба дивитися відкритими очима..." Ціла його промова та, зокрема, та її частина віддзеркалювала погляди і настрої величезної більшости американської державної верхівки й американського політичного світу: доброго знання суті російського комунізму, свідомости совєтського, притаманного всім диктаторським системам, імперіялізму, найглибшого недовір'я до будь-якого договорювання з Совєтами. Давно вже минулася наївна віра в льояльність совєтського партнера, безслідно пропало довір'я до совєтської „демократії", минулося теж первісне — ще за Другої світової війни — незнання історії Сходу Европи та її окремих народів. Американські патріоти - державники соромляться вже сьогодні згадки про колишній вислів Френкліна Д. Рузвелта про кровожадного сатрапа Сталіна, як „доброго вуйка Джо". Американські амбасадори в Москві, тамошні атташе, відповідальні урядовці Державного Департаменту і високі старшини Пентагону — свідомі справжньої сили совєтської імперії, яка висилає штучних сателітів у всесвіт, але водночас — після поверх 50 років існування режиму — мусить купувати за більйони долярів збіжжя в капіталістичних країнах Заходу та все ще не має примітивних предметів першого вжитку.

Сенатор Брок не потребував ставити у своїй промові „точки над і", що „політика відпруження" Ричарда Ніксона — це диктована міжнародніми обставинами тактика, яка водночас диктує Америці зберігати великі збройні сили, дбати за збереження Атлантійського Союзу та плекати добрі зв'язки з Китаєм, наймогутнішим і найбільш для Москви загрозливим противником. Двері Америки відкриті для кожного прогнаного з СССР дисидента чи політичного втікача. Американські державні мужі не забули мудрого вислову свого великого мужа, що „світ не може бути наполовину вільним і наполовину поневоленим". І не може бути сумніву, по чиєму боці є всі симпатії Америки, — коли ж вона обережна з проявлюванням їх так яскраво і одверто, як це зробив сенатор Вілліям Брок перед своєю українською авдиторією, то це теж проминальна тактика.

Промова сенатора Брока повинна ще раз переконати наших земляків, що треба дивитись на американську політику глибше та вистерігатись примітивних закидів.

Зміни у світі

У парляментарних виборах в Британії, що їх розписав передчасно консервативний прем'єр Едвард Гіт, щоб осягнути ще більшу перевагу в палаті громад, несподівано перемогла опозиційна Партія Праці й прем'єром став соціяліст Гаролд Вілсон. У Західній Німеччині зрікся канцлер Віллі Брандт у зв'язку з виявленням скандалу, що його найближчий співробітник був від років шпигуном комуністичної Східньої Німеччини. Новим канцлером став міністер фінансів, теж соціял - демократ Гельмут Шмідт. У Франції, після несподіваної смерти Жоржа Помпіду, новим президентом став Валері Жіскард Д'Естень, перший у 5-ій Французькій Республіці президент не-деголліст, — який переміг кандидата соціялістично - комуністичного бльоку. Криваві розправи між фанатичними протестантами і католиками перекинулись і на Південну Ірляндію, а в Північній посилився заколот, що примусив Британію вислати туди дальших 500 вояків. У Канаді несподівано впав уряд П'єра Трудо і приготовляють там нові вибори. В Індії переведено перший штучний ядровий вибух, що спричинило різку реакцію різних країн вільного світу. Між Москвою і Пекіном загострились відносини, бо Москва зажадала знову визнання Пекіном совєтської суверенности над далекосхідніми посілостями, що на них претендує Пекін...

Життя народів, як життя одиниці, не стоїть на місці. Зміняються люди на керівних становищах, приходять нові події, виринають нові проблеми окремих країн і міжнародного світу. Ця правда має той зв'язок з українською визвольною проблемою, що не можна дивитися на відносини на Сході Европи, як на щось тривке, незмінне. Хоча большевизм не змінює своєї суті і хоча посилився в Україні русифікаторський курс, проте й зросло число дисидентів, які, всупереч усім переслідуванням, стають щораз відважнішими. Зростає в Україні почуття національної гідности. Заповіджена на червень нова подорож президента Ніксона до Москви має стати новою маніфестацією „політики відпруження", проте одначе загальна европейська конференція безпеки, що її так прагне Москва, як і женевські переговори про обмеження атомової зброї далі затягаються без великих шансів успіху.

Пливкість подій — нормальне явище. Воно нерозривне з поступом людства. Змінами на краще в українському вільному світі повинна бути більша активність, більша взаємна толерантність, менше партійництво, посилена культурна творчість, скріплення тугости вільного українства.

Ніксон запевняв членів Верховного Совета, що поїде до Москви

Вашингтон. — Президент Ніксон прийняв у минулий четвер 23 ц.м. 8-ох членів Верховного Совета СССР, які прибули з відвідинами до ЗСА на запрошення Конгресу. Президент заявив, що він не змінив свого давнішого пляну відвідати Москву вірогідно з кінцем червня ц.р. і що ведеться підготову де тієї його подорожі. Голова совєтської делегації, Борис Пономарьов привіз Ніксонові „приватного" листа від Леоніда Брежнева, що його змісту не оприлюднено. Совєтські делегати стрінулися також з членами Конгресу та переконували їх, щоб ЗСА уділили Совєтам довготермінові кредити з клявзулею найвищого упривілеювання та не пов'язували цієї справи з вимогою щодо облегшення виїзду совєтських громадян за кордон, як цього хоче сен. Генрі Джексон. Совєтські делегати були на „діловому обіді" у демократичного сенатора Едварда Кеннеді та на „сніданку" у республіканського сенатора Чарльса Персі. Ті обидва сенатори належать до ліберального крила своїх партій. Совєтські делегати задумують перебувати у ЗСА 10 днів і в тому часі відвідати також Спокейн у стейті Вашингтон, Сан Франціско в Каліфорнії і Ню Йорк.

Людмила Мойсеєва

22-го ТРАВНЯ І ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Березневі роковини Шевченка у вільному світі врочисто відсвяткували всі громади, а в Україні вони цього року заборонені (див. „Свобода" з 30-го березня ц. р.).

Дату 22-го травня свідома українська молодь міста Києва і Львова відзначає урочисто кожного року.

Це було 22-го травня 1861 р., коли дорогу труну з тілом Тараса Шевченка перевезено з далекого і чужого Петербургу на рідну Україну, бож „не гріло сонце на „чужині" і мріялося Кобзареві в останні хвилини життя: „аби хоч крихотку землі із-за Дніпра мого святого святії вітри принесли"; і сподівалося, що його земляки таки виконають Заповіт, і „лани широкополі і Дніпро і кручі буде видно"...

22-го травня, в Україні за останні десять років, постав звичай збиратися під пам'ятником Шевченка з промовами, з читанням віршів Кобзаревих і Кобзареві, зі співом „Заповіту". Тоді, коли „така бо квітчасто - пишна Вкраїна повесні..."

І хіба щось у тому поганого? — Замість пиятики, наркотиків і „сексу", — цих пороків, так поширених серед молоді геть скрізь по світі, — молодь України ідеально-будуюче проводить вільний час — дбає про збереження традицій.

„А що ж в цьому поганого: дбати про традиції? — запитав о. Романюк (парох церкви в Космачі, з 1970 року, заарештований за те, що закликав оберігати твори народного мистецтва).

— „Ето пахнет націоналізмом", — відповів уповноважений в справах церкви... Все українське пахне націоналізмом... Культуркампф триває..." (цю розмову і висновки з неї подав новітній наш мученик, Валентин Мороз у своїй писаній праці „Хроніка Опору"). Все українське пахне націоналізмом.

Не зважаючи на всі заходи російського окупаційного уряду тому перешкодити, немов відгомін Шевченкового вірша „Не додому вночі йдучи": „Завтра рано заревуть дзвіниці в Україні" — залунає заповіт з десятків і соток молодих грудей, „Завтра рано до церкви молитись підуть люди...", підуть десятки і сотки студентів у поклоні до пам'ятника,

„Завтра ж рано завиє голодний звір в пустині"... Кагебівець шалітиме, що не може скувати душі живої, „І повіє ураган холодний"... — нові переслідування, нові арешти;

„І занесе піском, снігом курінь — мою хату"... — підуть у заметіль Сибіру нові ешелони ув'язнених, щоб „не стало й сліду на землі!"

Але Україна чинить опір і російський окупант не знає спокою: примара відділення, роз'єднання розчленування „Єдиної - неділімої" проганяє сон із його неситих очей...

„Задля „неділімої",
„єдиної"
Твій язик заціплено
в капкан".
(„Крик з могили", М. Холодний, 1968 р.)

Звідсіля і переслідування, що доходять до абсурду: „Заборона зборів біля пам'ятника Т. Шевченкові в Києві, — пише Іван Дзюба в книжці „Інтернаціоналізм, чи русифікація", — наступні покарання тих, хто до пам'ятника прийшов; заборона Шевченкового вечора на заводі варгатів - автоматів, в результаті чого цей вечір відбувся в сусідньому парку — з наступними санкціями проти його учасників... Українофобія одвертого людожерного характеру.

Під час інциденту з Шевченківським вечором голова фабзавкому Глазирін перебивав читання віршів (Шевченка) криком: „А ви переведіте на человеческій язик, ми бандеровсково не панімаєм!" — А чи не на знак особливої довіри до щирости і правильности політичної лінії Глазиріна його послали в складі української делегації на 6-ий Всесвітній Конгрес Профспілок у Варшаву? Добрі ж люди репрезентують Україну в міжнародних організаціях! Про такі події багато подає Дзюба; а ось Чорновіл, інший визначний дисидент, в книзі „Лихо з розуму" пише про негідну поведінку росіянки Тельнової, що блюзнірсько збезчестила пам'ятник Шевченка в Києві, і за це не було їй кари, зате у в'язницю вкинули інших: „... цьогорічний Франківський ювілей у Києві... Коли то в залі консерваторії лунало на честь Каменяра „Росія, родіна моя" та „Как ти посмела не повєріть?", а під консерваторією і біля пам'ятника хапали за читання Франкових і власних віршів студентів і молодих поетів, кидали їх у в'язницю".

„Клюб творчої молоді" — ініціятора цих святкувань — влада розпустила, багатьом членам його вручено повістки про звільнення із школи, з праці. Підсудним дисидентам закидалося святкування „крамольної" дати — 22-го травня!

Дата 22-го нагадувала російським поневолювачам України дату 22-го січня — дня Української Незалежности, а назва місяця — травень — лякала їх привидом Голодного Отамана Симона Петлюри!

Тому у парках України, там, де лиш стоїть пам'ятник Шевченкові, збираються в Шевченківські дні і „опер-уполномоченис", „серйозні люди в оливкового кольору уніформах" (про них багато пише Солженіцин і інші колишні в'язні КҐБ-івських катівень). Вони фільмують „на всякий пожарний случай" відвідувачів; вмикають голосно кишенькові радіоприймачі, якщо виникає потреба заглушити промови,

(Продовження на стр. 4-ій.)

Роман С. Голіят

ПОЛЯКИ ПРО НІМЕЦЬКУ РОЗВІДКУ І ОУН

В останніх роках польська історіографія збагатилася цікавими публікаціями з тематики останнього 50-річчя. На превеликий жаль, події, які насвітлюють польські автори у своїх працях, немислимі навіть українським комуністам в Україні. Перед нами праця Лєшка Ґондка, в якій автор в деталях описує про діяльність німецької розвідки, контррозвідки й шпигунства на терені Польщі в роках 1920 до 1939. У цій праці автор використав великий архівний матеріял: політичні процеси, поліційні зізнання, судові вироки смерти, включно із повоєнними німецькими публікаціями. Він подає схему побудови розвідчого та військового апарату Німеччини, центр якого містився у Берліні. Ядро німецької розвідки виводилося із німецького летунства й військової маринарки.

Ґондек твердить, що в німецькій розвідці, крім німецьких меншин в Польщі, працювали: чехи, румуни, литовці й жиди. Останні, почували себе більше німцями, як поляками, головно на Поморю. Чистокровних поляків, які були агентами німецької розвідки й яких багатьох засуджено на кару смерти — Ґондек називає „зрадниками держави". Найбільш льояльними супроти Польщі (за словами Ґондка) були білорусини, які почували себе поляками.

Шпигунську сітку німці розбудували по цілому терені Польщі, найбільше на Поморю. Найбільший центр німецької розвідки діяв в Ґданську. За доставу потрібних матеріялів (військового характеру) німці виплачували своїм агентам великі суми грошей — від 10 до 20 тисяч золотих.

Ґондек згадує, що польські штабові офіцери були готові до праці за гроші проти власного краю. Абвера використовувала з-поміж польського народу передусім одиниць слабого характеру, підкупних, або таких, у яких були сліди німецького походження.

Коли в 1933 р. орган польської контррозвідки арештував на Поморю під закидом шпигунства в користь Німеччини 35 осіб, то „в тому числі 4 особи здеклярували себе німцями, 27 були римо-католицького віроісповідування, жидівського й євангелицького". (стор. 104).

У 1934-му році гітлерівська Німеччина підписала договір з Польщею, т. зв. 10-річний пакт неагресії. У тому договорі не було згадано про діяльність розвідки. В січні 1935-му р. на чолі німецької розвідки став відомий професіоналіст - розвідчик, адмірал Вільгельм Канаріс, який перепровадив реорганізацію дотогочасного розвідчого апарату. До 1933-го р. німці мали закордоном 5,000 платних зареєстрованих агентів. Рекрутовано їх серед журналістів, представників фірм, адміністраторів маєтків, купців, учителів, мандруючих купців, лікарів, інженерів, науковців, адвокатів і ін. У 1935 р., в користь Абвери на східніх теренах Польщі працювали „українські націоналісти в районах Ковля, Луцька, Рівного, Володимира - Волинського, Дрогобича, Стрия, з осідком у Львові" (стор. 156). Ґондек каже, що в 1934-му р. військова німецька розвідка розвинула свою діяльність, спираючись на українські націоналістичні елементи. Проявлялася та праця у частих дезертирства з польської армії. Дезертирів приймали німецькі поліційні станиці на пограниччі Східніх Прус і Литви, а опісля передавали їх до станиці Абвери в Кенігсберзі. „В тій акції активну участь, між іншими, брав сотник УГА — Ріко Ярий, псевдонім „Карпат", „Канцлер", як також колишній старшина УГА, Лев Стефанович з Куг, пов. Косів" (стор. 140).

Ґондек твердить, що найчастіше з німецькою розвідкою співпрацювали українські націоналісти. „Напр., український націоналіст Євген Коновалець тішився особистим довір'ям і симпатією Вільгельма Канаріса" (стор. 236). Він каже, що українсько - німецька співпраця, тобто, „зв'язку українського націоналістичного руху з Німеччиною датується від 1918 р., — від часу, як в лютому 1918 р. німці окупували Україну" (стор. 237). Він згадує про зв'язки Ганса Коха, який народився у Львові, його визнали німці за експерта Сходу Европи. В короткій біографічній сильветці сказано, що Ганс Кох був старшиною австрійської армії, і дорадником у штабі Симона Петлюри, повернув з большевицького полону в 1922 р. і у Відні закінчив теологічні студії зі ступенем доктора, очолював Східньо - Европейський Інститут. Родина Коха поселилася у Львові при кінці XVIII ст. Під час Другої світової війни він в ранзі капітана воював вдруге проти большевиків. Йому вдалося вийти з кітла з-під Сталінграду. Володів він добре, крім німецької, українською, польською і російською мовами, докладно знаючи відносини на відтинку цих народів.

Оповідаючи про співпрацю українських націоналістів із німецькою розвідкою, автор вичислює ряд осіб, які на підставі його „студій" співпрацювали з Абверою. Між ними член проводу УВО, Ріко фон Ярий. Спочатку Коновалець і Мельник, твердить він, керували індивідуальним терором, шпигунством і провокаціями з чеської Праги, опісля центр проводу перенісся до Берліну. Осередок вишколу диверсійних кадр надалі залишився у чеській Празі. В 1928 р. створено третій осе-

(Продовження на стр. 4-ій.)

В. Онуфрієнко

МОЛОДА УКРАЇНКА В КІБУЦІ

Молодь любить мандрувати по світу. Очевидно, молодь, що живе у вільному світі. Виїхати в подорож по світу з Совєтського Союзу, як відомо, майже неможливо, хібащо уряд вишле кудись якусь молодечу делегацію на державний кошт із наказом дивитися на все крізь совєтські окуляри.

Не знаю, як в інших країнах, а з Австралії останніми роками все більше й більше молодих людей мадрують по світу. Мандрують поодинці, а також групами — малими й великими. Молодь — діти еміґрантів — має ту перевагу над австралійськими юнаками й юначками, що крім англійської мови знають одну чи дві інші мови, а це значно полегшує мандрівку.

Чимало й української молоді вже побувало в різних країнах. Знаю про кількох дівчат і хлопців, що об'їхали майже всю Европу, а дехто побував в Африці, в арабських країнах. Один з юнаків — тепер уже одружений і батько маленького сина — Юрій Завада об'їздив майже ввесь світ, навіз із подорожі багато прозірок і свого часу виступив із доповіддю про свої пригоди, ілюструючи їх прозірками.

Але що, мабуть, не одному з-поміж читачів часопису буде цікаво взнати, — це те, що одну молоду українку з Австралії занесло до жидівського кібуцу. Там вона живе вже більше року, одружилася з голляндцем, з яким познайомилася у мандрах і, мабуть, ще довго перебуде в кібуці, бо... там їй подобається.

Довідавшись від її батьків, де вона живе, я написав їй листа з проханням розповісти про життя в кібуці, бо, правду кажучи, я не цілком добре уявляю життя у цій жидівській комуні.

Дівчина, тепер уже жінка, описала своє життя, щоправда, не цілком докладно, бо, як писала в одному з листів, вона не журналістка й не знає, як писати до газети. Крім того, їй не вистачає деяких українських слів і вона в українському тексті подекуди вставляє англійські слова.

Ось що пише молода жінка (колись жила в Аделаїді) про своє життя в кібуці:

„Не знаю, як це вийде, але попробую. Буду писати по-українськи, але як не знатиму слова, то напишу по-англійськи. Я вперше почула про Ізраїль та Неве Ейтан (кібуц, — його назва В. О.), коли була в Португалії. Зустріла пару молодих, що тут були протягом восьми місяців, і не могли нахвалитися досить (думаю — Ізраїлем, В. О.). Казали, що може, попрацюю тяжче, ніж у бюрі, але я буду на свіжому повітрі і буду добре спати. Так і вийшло.

Приїхала я сюди, до Ізраїля, в кінці літа. Погода тепла, така, як в Австралії, але без літнього дощу. Я була щаслива, що приїхала під час ізраїльського нового року й мала чотири дні, щоб подивитися, де я буду жити і які тут роботи. Найбільший прибуток тут від риби. Бо ця частина Ізраїля на 250 метрів нижче рівня моря. Земля суха — не надається під овочеві дерева. Тому кібуци в цих околицях у більшості мають свій прибуток з риби та з молочних корів. Неве Ейтан має приблизно 160 корів, доять їх двічі денно. Є добрий прибуток з курей, що несуть яйця, і тут я влаштувалася на працю. Перед цим я не знала, що таке — попрацювати фізично. Перший місяць після праці хотіла тільки спати. Мій робочий день починався о 6-ій год. ранку, а кінчалася праця о 2-ій дня. Тоді спала кілька годин, потім готувалася до вечері та сиділа з товаришами і „волюнтірс" — такими, як я.

Тут (кібуц малий, 45 родин) „волюнтірс" мають добре життя. Нас запрошують відвідувати родини та знайомитися із життям в Ізраїлі. Як для „волюнтірс" — наша платня 8 дол. на місяць. Це може звучати як крапля у морі, але як подумаєте, що ми не мусимо платити за помешкання, їжу та одяг, то грошей непотрібно, треба лише на зубну пасту та мило. Є безкоштовна медична служба.

Тут діти виростають при батьках. Перших шість тижнів дитина при матері, а тоді перебуває у будинку для дітей у кібуці аж до закінчення вищої школи. Тоді одержують свою кімнату. Ця метода найкраща для всіх, бо дітей доглядають аж до 4-ої год. дня, а тоді, коли закінчать працю і відпочинуть, вони перебувають з батьками так довго, аж треба йти спати. Тут немає того напруження, яке можна знайти в щоденному житті родин, які живуть у містах. (Це речення молода українка написала повністю по-англійському, не маючи для вислову думки досить українських слів — В. О.). На мою думку діти якось тримаються більше дівей.

Кожна родина одержує „стипендію", якої досить на покриття усіх необхідних потреб: на одяг, взуття (для праці й для шабашу, вживання авта (немає приватної власности на авта) і так далі. Розмір „стипендії" залежить від дітей — їхньої кількости.

Цей кібуц належить до ліберального руху і релігійні свята — тільки для традиції. У п'ятницю ввечорі відбувається „кабалать шабаш" — приготування до шабашу. Всі найважливіші свята, згідно з традицією, відзначаються протягом року.

Ви можете дивуватися із усього цього й думати: „Що вона про все це думає?". На мою думку, кібуц є ідеальною формою життя, хоча, як і всі ідеали, в практиці він не досконалий. Мені це життя підходить дуже добре.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Любов Коленська

МОЯ ПЕРША ПРОФЕСІЯ

Нічого було вдома робити, і я вийшла на прогулянку. Вже здалеку завважила двох хлопчаків, що замикали собою стежку. Побачивши, що вони звідтіля ніяк не збираються відходити, хотіла повернути праворуч, але даремні були мої зусилля: там крутився гусак і повагом походжав індик — обидва мої непримиренні вороги, яких я боялася дужче усього в світі. Не були виходу, і я мусіла піти стежкою. Хлопчаки не рухалися, вони говорили, і ніби мене не бачачи, обстібували прутиками кущі. Я хотіла була швидко пройти повз них, але вони, посміхаючись, заступили дорогу... і мені увижалася у їхніх руках велика жаба, що в одну мить опиниться у мене за комі-ром.

Один із них — пастух моєї тітки, Павлик, зачепив мене — А чому ти мусиш іти сюдою, хіба індика боїшся?

Я рішучо струснула головою: — Ніколи. Індики чіпляються людей, коли вони в червоному.

Його побратим Василько розреготався: — Хіба ти знаєш, що індик думає? — Його погляд затримався на моїй голубій стрічці, високо вплетеній у волосся, на новій блискучо-білій сукенці, на моєму взутті, щойно почищенім, і він штовхнув свого побратима: — Чия вона?

— Вона з плебанії, ксьондзова паннунця, — і вони ще дужче розреготались. Я бентежилася, відчувала, що густо червонію, і мене брала. Але рішила не вступитися. Це був мій перший день на селі у моєї тітки і я мусіла зразу себе якось повести, інакше — „пиши пропало" все літо.

Раптом я відчула, як вони мене підхопили на руки й погналися до ставка. Я пручалася з усієї сили, але руки хлопчаків були сильніші. Вони гойднули мною і кинули у ставок, повний жабуриння.

Я хотіла плакати, я відгрожувалася і заприсягнула помсту. Але покищо не було ради, мені треба було якось дістатися додому, і так увійти, щоб ніхто не заввасжив.

Я потиху просовгнулася сінцями, щоб нишком увійти у свою кімнату, але раптом надійшла бабуня і схопила мене за руку. — А це що з тобою? Отак вбери дитину як слід, казала я... — і швидко повела мене просто в кухню. Там були якраз усі, включно з Павликом і Васильком. Я бачила їхні глумливі погляди, я відчувала, що трохи — і вони розсміються, але боялися бабуні.

— Хіба врешті розкажеш нам, що сталося? — на мені допитливі очі Павлика і Василька. Ми мірялися зором. І, мабуть, мої очі скидались на очі хижого рися, бо вони відвернули свій зір і наче переляк мигнув у них. Хвилина, і я відповіла: — Нічого особливого, бігла, надто розігналася — та й упала.

Вони обидва переглянулись, мені здавалося — з полегшею відідхнули і притьмом вийшли.

На світанку я почула якийсь шелест, а тоді притишений стукіт у вікно. Трохи стало лячно, але я таки виглянула і побачила моїх двох ворогів. Я не знала, що робити, але таки відкрила вікно: — Чого ви тут, я спати хочу.

На моє превилике диво, я вже не завважувала тієї їхньої самопевности, що вчора, було навіть деяке вагання. А тоді Василько запитався: — Чого ви на нас не сказали, що це ми — вас кинули у ставок?

Я здвигнула плечима.

Хвилина мовчанки, а тоді: — Хочете, паннунцю, піти з нами, ми оце якраз ідемо пасти товар.

Я страшенно зраділа, але очевидячки не показала цього, тільки кивнула головою на знак згоди.

А вони: — Почекаємо — і зникли.

Я прокрадалася тихцем, але моя тітка таки прокинулася: — Бійся Бога, а ти куди? Та ж дуже рано.

— Хочу подивитись, як пастимуть...

Тітка ще не зовсім прокинувшись, погодилась, тільки докинула: — Черевики візьми й светер.

Я швидко забрала все, але зараз же взуття і светер нишком заховала під ґанком і, поки піти, побігла у зелені завої гороху; рвала їх цілими жменями, скваплило сховала в хустку, зав'язала вузликом і доганяла хлопців. Відчувала нестерпний холод, але нічого не говорила, та Василько догадався і дав мені свою верету, заявивши, що вона йому непотрібна. Я заздрісно поглядала на їхні порепані ноги й думала, чому мої не такі...

По дорозі Павлик вломив прута й дав мені: — Нате, паннунцю бучок, товар часом треба завертати.

— Що?

— Ви ліпші як наша Маринка, ви на нас не поскаржились, а вона усе говорить...

Я взяла бучок, і мені стало радісно, що вони прийняли мене до свого гурту. Я вже перестала бути їм чужою. Холод творив суцілля поміж світанком і моїми побратимами. І я відчула його, як щось свіже й гарне. Тільки сказала, усміхнувшись: — Не називайте мене паннунцею і не „викайте". Я — Віра.

Я трохи боялася корів, але нічого не казала, пильно придивлялась, як Павлик їх поганяв і собі приганяла їх праворуч дороги, хоч серце не раз щеміло.

На їхньому обличчі не було насмішки. Василько сказав: А там й коней приведуть, ти любиш їх, їздила колинебудь верхи?

— Коней люблю... — але не призналася, що ніколи на них не їздила.

Тієї днини часто треба було виганяти товар із жнива, але завжди допомагав мені Павлик, кажучи: — Ще привчишся.

Привели коней, пустили до водопою, а там стали їх чистити.

Василько припровадив доволі високого коня, і сказав: — Як хочеш, сідай, він лагідний, не кусається. Тільки сідла немає.

Я тільки зрушила плечима: — Ов-ва, ну то й що..

Якось вскочила на коня, трохи поїздила, а там стала його пасти, сидячи верхи. За якийсь час відчула, що дерев'янію, за спиною проходять мурашки. Вже й хлопці казали: — Ходи до нас, хіба

(Продовження на стр. 4-ій.)

ВИГРАШ КАРТИН УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

Дня 11 травня 1974 р. в Клівленді під час вечора присвяченого 10-літтю „Українського Історика" відбувся виграш картин УІТ із слідуючим вислідом:

Число образу	Мистець	Число квитка	Прізвище власника
Ч. 1	А. Кирилюк	05914	Б. Пакула
Ч. 2	Я. Гніздовський	07343	В. Захарчук
Ч. 3	Сомко-Макаренко	0510	Т. Гнатейко
Ч. 4	С. Рожок	2689	В. Яшан
Ч. 5	А. Кирилюк	0647	І. Буртик
Ч. 6	Л. Гуцалюк	4616	О. Дольницький
Ч. 7	І. Ліпинська	03639	А. Франд
Ч. 8	С. Лада	03972	Ф. Трач
Ч. 9	Гармаш-Василишин	1414	А. Яременко
Ч. 10	Н. Стефанів	4880	О. Ясінська
Ч. 11	Ю. Гура	0304	М. Попович
Ч. 12	П. Мегик	2247	А. Рижевська
Ч. 13	Д. Варабаш	4559	В. Сохан
Ч. 14	В. Палевич	05793	С. Гребінська
Ч. 15	В. Кондра	06410	О. Кондратенко
Ч. 16	Х. Зелінська	05933	І. Марченко

Протягом наступного місяця власники вище наведених квитків одержать картини. Деякі написали на квитках невиразні адреси. Просимо усіх власників згаданих квитків переслати другу частину бльочка із поданим числом на адресу „Українського Історика".

†

КОМІТЕТ ГРОМАДСЬКОЇ ДІЇ ЗА ПАТРІЯРХАТ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ в ЧИКАГО та ОКОЛИЦІ і РАДА УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ в ЗСА за ПАТРІЯРХАТ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

з великим сумом повідомляють всю Українську Громаду, що дня 26-го травня 1974 р. несподівано, відійшов у Вічність Голова Управи Комітету і член Ради

сл. п.

Д-Р ЯРОСЛАВ КОКОРУДЗ

ПАНАХИДИ — в похоронному закладі Музика і Син в понеділок, 27-го травня і вівторок, 28-го травня, о год. 8:30 вечор.

ПОХОРОН — відбудеться в середу, 29-го травня 1974 р. з катедрального храму св. о. Миколая на цвинтар св. о. Миколая.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Найглибше співчуття Дружині і Дітям складають —

УПРАВА КОМІТЕТУ І ПРЕЗИДІЯ РАДИ

ЙОСИП ЛИСОГІР ПЕРЕОБРАНИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

їх давно леліяних плянів і бажань.

Я постановив закінчити свою союзову службу з цією Конвенцією й Ви знаєте це з моєї заяви, що її я склав перед Вами в першому дні нарад Конвенції на закінчення мого звіту.

Бо за моїм союзовим порогом уже давно стоять нові життьові принади: наука, письменство, подорожі й книги, чужі і — власні. Вислід виборів прискорить здійснення я цих плянів і бажань.

Під тиском громадської думки, в останнім дні конвенційних нарад, я змінив свою постанову й настанову з відомим Вам вислідом, який приймаю не зі смутком, а — яке воно не дивне — з вдоволенням. У зв'язку з цим дякую тим, що віддали мені не лише близько двісті голосів, але й довір'я і приязнь: Шаную тих, що по своїй непримушеній волі і совісті зробили інший вибір: Бажаю успіху тим, що керуватимуть дальшою долею нащої великої установи, а передусім — бажаю багато щастя Українському Народному Союзові, батькові організованого українського громадянства в цім краю, яке в цей чи не найтрудніший час його 80-літнього існування йому дуже на потребу.

Філядельфія, 25 травня 1974

Ярослав Падох

Опісля на пропозицію проф. д-ра Богдана Гнатюка в імені Контрольної Комісії обрано на почесного члена Головного Уряду довголітнього головного радного Андрія Джулу.

$18.000 на народні цілі, $ 15,000 на стипендії

В останньому дні нарад Конвенція вислухала ще звіту Пресової комісії, за яку звітували Володимир Біляїв і Андрій Кейбіда, та опісля звіту Комісії просьб, за яку звітував її голова о. протопресв. Омелян Мицик і секретар Степан Голяш. Комісія одержала 72 прохання про допомогу і розглянувши їх, схвалила розділити на ряд установ поставлених їй до розпорядження 18,000 долярів. Більші пожертви признано: Світовому Конгресові Вільних Українців і Конгресовому Комітетові Америки по 2,000 долярів., Українському Вільному Університетові і Консисторії УПЦеркви по одній тисячі долярів, по 500 долярів признано Комітетові Українців Канади, Єпархії УКЦеркви в Мюнхені, Науковому Т-ву ім. Шевченка і Українській Вільній Академії Наук в ЗСА, Українському Католицькому Університетові в Римі, Академії св. Юра, молодечим організаціям Пласт і СУМА, церкві св. Володимира в Чикаго, молодечій організації ОДУМ і Пластовій фундації у Філядельфії признано по 300 долярів, багатьом іншим признано суми від 250 до 100 долярів.

Конвенція в дальшому схвалила піднести суму виплачуваних щорічних стипендій для студіюючої молоді із дотеперішніх 10,000 до 15,000 долярів.

Секретарські справи

В останньому дні нарад Конвенція вислухала також звіту комісії для секретарських справ, в імені якої звітували її голова Роман Припхан та секретарі Богдан Зорич і Олена Олек. Комісія запропонувала ряд резолюцій і пропозицій, над якими відбулася довша дискусія та остаточне їх схвалення з відповідними змінами і доповненнями.

Дальші внесення для добра Союзу і громади подавали делегати і ці внесення, з уваги нате, що поважна частина делегатів вже була покинула залю нарад, схвалювано як рекомендації, що їх новообраний Уряд матиме на увазі.

Закінчення Конвенції

Після вичерпання порядку нарад, предсідник Конвенції д-р Іван Флис, який проводив нарадами на зміну із своїми заступниками д-ром Михайлом Снігуровичем і Юрієм Гвоздуличем — секретар інж. Андрій Забродський і мгр Іван Скочиляс кожного дня відчитували в українській і англійській мовах сконденсований протокол з нарад попереднього дня — точно о год. 12-ій злолудне тієї суботи, 25-го травня 1974-го року закрив 23-му Звичайну Конвенцію Українського Народного Союзу. Кінцеву молитву провів о. протопресвітер О. Мицик і Конвенцію закінчено традиційно співом українського національного гимну „Ще не вмерла Україна!"

СССР поновив політично-пропаґандивний наступ на Близький Схід

Москва. — Совєтський міністер закордонних справ А. Громико та совєтський міністер оборони маршал А. Гречко прибули на Близьких Схід, щоб тут продовжувати заходи в напрямку втримання цього стратегічно важливого району під совєтською контролею. А. Громико виїхав до Дамаску, де упродовж останніх тижнів майже щоденним гостем був американський державний секретар Генрі Кіссінджер, намагаючися допровадити до замирення між Сирією та Ізраїлем. А. Гречко знаходиться в Альжирії, де веде розмови з представниками альжирського уряду. Ця поїздка двох високопоставлених совєтських представників прийшла після відвідин в Москві прем'єр - міністра Лівії Абдули Саляма Джальлувда. Водночас наступило „потеплінння" у взаєминах між СССР та Єгиптом після того, як Кремль у відповідь на досить гостру критику єгипетського президента Садата заповів збільшення військових достав до Єгипту. Очевидно, Москва рішилася на цей крок після того, як Садат заповів, що Єгипет буде купувати зброю також в західніх країнах, щоб унезалежнитися від непевної достави з СССР.

Совєтські республіки політично утотожнені з американськими стейтами

Москва. — Агенство Юнайтед Прес Інтернешенал повідомило про те, що на запрошення Крайової конференції губернаторів стейтів ЗСА до ЗСА виїхали 26-го травня делегації „совєтських республік, територій і районів", щоб взяти участь з нарадах цієї конференції. Колись відомий американський дипломат Джордж Кеннан, пишучи про Україну і Українську ССР, порівнював УССР під політичним оглядом до стейту Пенсильванія. З формального погляду, коли мова йде про конституцію СССР і конституції окремих совєтських республік, таке порівняння треба було вважати за помилкове, бо не можна ставити на тому самому рівні американського стейту і за конституцією „суверенної" республіки. Коли ж однак, з наказу і дозволу Москви республіки СССР вислали свої делегації на конференцію американських губернаторів, то цим тільки продемонстрували свій фактичний статус в загальносоюзній структурі. Уряди справді суверенних країн делегацій на того роду конференцію в такому характері не висилають.

Амнесті Інтернешенал опублікувала список 176 „в'язнів за переконання"

Ню Йорк. – Місцевий відділ Амнесті Інтернешенал подав до відома список 176 „в'язнів за переконання" з 21 країни, стверджуючи, що всі ці в'язні були безпідставно арештовані і обвинувачені урядами за злочини. Цей список Амнесті Інтернешенал передала до Об'єднаних Націй, щоб звернути увагу на ситуацію на відтинку прав людини цієї міжнародної організації. У повідомленні стверджується, що багатьох з зазначених в'язнів перебувають довший час в ув'язненні без суду, а деяких тортуровано. Список включає в'язнів з Совєтського Союзу, Югославії, Греції, окремих країн Азії, Африки та Латинської Америки.

†

21-го травня 1974 р. на 87-му році життя у Понтіяк, Мичиган, відійшла у Вічність

бл. п.

ЄВА ЮСТИМІВНА ХИМКА

народжена в с. Хлівчанах біля Львова.

Сумною вісткою з Приятелями та Знайомими діляться в глибокому смутку:

син — ІВАН з дружиною ЦЕЦІЛЕЮ
внук — ЖАН-ПОЛЬ
внучка — МАРІЯ

ВІДДІЛ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ в САН ФРАНСІСКО, Каліф.

ділиться сумною вісткою з Членством та Громадянством, що дня 15-го травня 1974 року помер по короткій, але важкій недузі, довголітній член Екзекутиви Відділу

†

бл. п.

ВАСИЛЬ СОКОЛ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЕКЗЕКУТИВА ВІДДІЛУ ООЧСУ
в САН ФРАНСІСКО, Каліф.

В ДЕСЯТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ

Незабутнього Радника Митрополичої Консисторії у Львові, душпастиря в 15 місцевостях, б. капеляна полонених УГА

сл. п.

о. САВИНА ДУРБАКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у дні 13-го червня 1974 р.:

Вирів (Україна), Ютика, Трой, Йонкерс, Н. Й., Вашингтон, Акрон, Огайо, Централія, Па., Детройт, Чикаґо й Ню Йорк — ЗСА, Монтреаль, Тандер Бей і Торонто (Канада).

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

---

†

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що вечером, 14-го травня 1974 р. в Детройті, Міш., по довгій і тяжкій недузі, на 81-му році життя, померла

бл. п.

АҐЕЛИНА КУЛЬЧИЦЬКА-КОСТИК

бувша учителька в Кульчицях, вдова по бл. п. Григорієві, кол. адвокатові у Самборі.

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю, 17-го травня 1974 року з церкви Непорочного Зачаття на цвинтар Моунт Олівет.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Сумом огорнені —

ОДНОСЕЛЬЧАНИ ПОКІЙНОЇ

ПАМ'ЯТІ НАЙДОРОЖЧОГО МУЖА

БОГДАН МИНДЮК

* 20. V. 1916 р.
Негівці, Зах. Україна

† 23. XI. 1973 р.
Торонто, Онт., Канада

Дня 23 листопада 1973 р., з Волі Всевишнього, навіки перестало битись, знеможене довгольтньою недугою, добре, щире, любляче серце мого Найдорожчого Мужа Богдана.

Це був для мене другий невимовно важкий удар протягом дев'ятьох місяців, бо лише в лютому я стратила Найдорожчу Маму бл. п. Анну Цибрух.

Хоч яка багата наша рідна мова, але буває таке безмежне горе, що його описати не можна. Я стратила все, що мала на світі, а залишилась мені бездонна пустка, якої ніколи ніщо не виповнить і безмірна туга за щастям, що так скоро минуло.

Зустріло мене це велике нещастя несподівано, на передодні 22-ої річниці нашого вінчання, коли ми обоє були веселі і щасливі. А може і другого дня, мій Найдорожчий Муж був теж щасливий. Лежав він в домовині, у вишиваній сорочці від своєї Матусі, як живий — ніби спав. Не лише уста лагідно усміхались, але ціле обличчя було дивно-цене, погідне, можна сміло сказати — щасливе.

І я вірю, що він щасливий у Господа. На це заслужив собі своїм чесним, праведним, сповненим добрих діл життям, як теж глибокою релігійністю. Одної неділі, після Служби Божої сказав до мене: „Я так люблю бути в церкві, що хотів би повторити за св. Петром слова, які він сказав на Горі Тавор: добре нам тут Господи".

За це й Похорон його був такий величавий. Першого вечора відправляли Панахиду три священики, другого вечора — п'ять, а третього вечора аж дев'ять священиків з чотирьох парохій, а в церкві св. о. Миколая Похоронну Службу Божу відправляли п'ять священиків і співав Крилос під проводом п. Дмитра Брезденя.

З'їхалася Рідня і Приятелі з США: Нюарк, Ютіка, Чікаґо, Дітройт, Боффало і з Канади: Чатам, Брадфорд, Оттава.

Слова прощальної проповіді всеч. о. пароха, декана Івана Сиротинського, повні глибокого змісту, а виголошені лагідним, співчутливим голосом, неначе каплі бальзаму падали на мою зболілу душу.

А наші Рідні і Приятелі з США говорили: „щасливі ви, торонтонці, коли кожної неділі слухаєте такі чудові, цінні проповіді і так гідно, достойно, без поспіху відпроваджуєте ваших найдорожчих на місце вічного спочинку, бо у нас, в Америці, і на те немає часу".

Коли я востаннє прощалась з моїм Найдорожчим Мужем, поклала йому на груди коробочку землі з України, яку він так дуже любив, з вірою, що ця чужа земля буде йому легкою. Цю Рідну Землю привезла Оленка Моровевич з Боффало, тіточна сестра Богдана, за що я їй щиро вдячна.

А коли шкільні товариші несли його домовину, пригадалась мені пісня, яку він, як диригент таборового хору в Німеччині, вчив нас співати: „занесуть друзі жовняри в потратовану могилу". Тебе, мій Найдорожчий Мужу, шкільні друзі занесли в чужу, холодну могилу.

Того дня, коли він відійшов у вічність, була чудова, соняшна погода, а в день похорону небо захмарилось і заплакало дрібненьким дощем. А коли його домовину вкрили багряні рожі, п. Д. Брездень заінтонував пісню „чуєш, брате мій", яку присутні підхопили і понеслась ця сумна, тужлива пісня, понад могилками цих, що лягли знеможені і не вернуться до Рідного Краю.

Хоч самітньо судилось мені докінчувати мій життьовий шлях, та з вірою, що сповняться слова всеч. о. Михайла Харини: „якщо покірно і терпеливо будете нести цей важкий хрест, я вас запевнюю, що коли Всевишній покличе вас до себе, ваш Богдан вийде вам назустріч".

Цією дорогою складаю глибоку подяку всеч. Отцям: о. митр. П. Хомикові, о. С. Бобовникові, о. М. Стефанову, о. В. Жолкевичеві, о. В. Шараневичеві, о. парох. декан. І. Сиротинському, о. Ю. Микитюкові, о. д-рові Ю. Федорову, о. М. Харині, за участь у панахидах і похороні.

Щиро дякую п. Дмитрові Брезденеві і Вп. Панам з Крилосу за це, що своїм гарним співом причинились до звеличання цих сумних відправ, а окремо дякую п. Михайлові Дорошові за його сольове „Вірую".

Окремо щиро дякую Вп. п. д-рові Модестові Мицикові за довголітню, дбайливу лікарську опіку.

На особливу подяку заслуговує д-р Ральф Вілл (хоч він цих рядків читати не буде), серцевий спеціяліст, що лікував мого Мужа цілих 8 років. Це справді лікар з покликання, всецило відданий своїм пацієнтам. Хоч має родину, працює сім днів в тижні у лікарні св. Йосифа.

Складаю сердечну подяку шкільним товаришам Богдана, нашим Рідним, Приятелям та Знайомим, що не жаліли ні часу, ні труду (дехто їхав здалека), щоб взяти участь у панахидах і похороні та відпровадили мого Найдорожчого мужа на місце вічного спочинку, на цвинтар Парк Лави в Торонті.

Окремо щиро дякую всім, хто жертвував на Служби Божі за спокій душі Богдана, а було їх 45.

Дякую теж п-і Марії Лавришин за це, що замовила обід-тризну в ресторані п. Зозуляк.

Пані Ярослава Ломага заслуговує на особливу подяку за це, що перевела збірку на Фонд Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа. Збірка ця принесла 1,660.00 долярів.

Нехай Всевишній Господь благословить всіх жертводавців і нагородить їх своїми щедрими ласками.

ОЛЕКСАНДРА ЦИБРУХ-МИНДЮК
дружина

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ БЛ. П. БОГДАНА МИНДЮКА

пожертви на Фонд Блаженнішого Кир Йосифа зложили:

По 200 дол. — Олександра Миндюк, Богдан і Таїса Миндюк;
По 100 дол. — д-р Ярослав, Дарія і Христя Миндюк (син), інж. Орест Бараник (США);
50 дол. — Уляна Миндюк-Робертсон;
35 дол. — Лідія і Зенон Бобовник;
По 25 дол. — інж. Микола і Надія Купинський (США), Дарія і Дмитро Кузик (США), д-р Ірина і Зенон Терлецький (США);
По 20 дол. — інж. Роман і Ярослава Ломага, Уляна і Константин Нийко, інж. Ярослав і Ірина Лавришин, Богдан і Марія Ваньо, Лев Наконечний, мгр Олена і Маріян Морозевич (США), Іван Бараник (США), Святослав, Надя і Зенон Цибрух (США), Михайло і Павлина Маркевич (США);
По 10 дол. — Михайло і Марія Дорош, Ірина і Володимир Пальчук, Марія Дзядик, Володимир і Софія Аронець, інж. Ярослав і Катря Гарасевич, Михайло Улицький, Марія Серотюк, Зеновія Цюпка, Мирослава Банах, Г. і Е. Мацюк, Т. і І. Мокловичі, Ольга і Любомир Дозорський, Анна Улицька, М. і Г. Березовський, В. і Л. Бурак, от. Олен Бобовник, мгр Константин Медвідський, інж. Ярослав і Віра Верганський, д-р Володимир і Світляна Медвідський, інж. Роман і Олександра Бенеш, мгр Роман і Василина Гординський (США), Рома Тивонюк, Ева Ярема, Антонія Дозорська, інж. Ярослав і проф. Дарія Винників, Уляна і Андрій Паручак, д-р Ігор і Мирослава (Миндюк) Залуцький (США), інж. Михайло Сулима, Софія і Володимир Сенежак;
По 5 дол. — Марія Лавришин, Богдан і Дарія Левицький, Віра і Михайло Дейдерис, мгр Омелян Хабурський, мгр Орест Джулинський, Ірина Мамалига, Анна і Петро Копчак, мгр О. Стецура, Іванна Бриґідер, інж. Е. і Д. Михайлюк, Осип і Северина Цвіренко, М. Стасів, Марія Чайківська, Софія Витюк, Марія Небесьо, Я. Гонтар, товариші з „ШАВ" Ляборатоpії, мгр Н. Тимчишин, В. Оробко, Люба Кузьма, Ірина Івахів, Осип Гембатюк, Надія Хабурська, Юлія Дідик;
По 3 дол. — М. Даниляк, Павлина Клим;
По 2 дол. — Ольга Фалінська, Надія Головата, Марія Мудрик, Катрія Вігус, Текля Іваськів, Т. Равлів, Анна Артеменко, Стефанія Березовська;
По 1 дол. — С. Серденко, А. Грегорський.

Разом	$1,374.00
З церкви св. о. Николая	286.00
Разом вислано на руки Бл. Патріярха Кир Йосифа в Римі	$1,660.00

Торонто 1-го грудня 1973
Збірку перевела п. Ярослава Ломага.

ПОЛЯКИ ПРО НІМЕЦЬКУ РОЗВІДКУ І ОУН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

редок у Гданську. Далі читаємо, що коли постала Закарпатська Україна з „о. Андрієм Волочином на чолі, надано йому на дорадника з рамени ОУН від вересня 1938 р. до справ Автономної Закарпатської України працівника військової розвідки Райху Ю. Ревая" (стор. 239). Автор, мабуть, не завчив імен, подає Андрія Волошина, а не Августина; як також не подає джерела, з якого він довідався, що Ю. Ревай з рамени ОУН став дорадником А. Волошина, бо відомо, що він ніколи не був в рядах ОУН. Українську молодь мали вишколювати в кількох осередках фаховими кадрами Абвери. Ґондек старається переконати читача, що Гданськ у 30-их роках сповняв в рамках співпраці Абвери з ОУН не тільки ролю каналу, яким перекидано людей, матеріяли тощо і де влаштовувано вишколи. В тому часі на Гданській Політехніці студіював Андрій Федина, який мав бути зв'язковим ОУН із Західньою Україною. Він тісно співпрацював з Абверою, пересилав нелегально людей до Німеччини та був одним із головних організаторів утечі атентатчика Миколи Лебедя по вбивстві міністра внутрішніх справ Перацького. А. Федина зорганізував в 1933 р., твердить Ґондек, з'їзд військового штабу ОУН в Гданську, на якому були: ген. Віктор Курманович, полк. Роман Сушко, підполковник Ріко Ярий. Федина також зорганізував на терені Гданська двотижневий курс для українців в характері військово - розвідчім (стор. 240).

Через Гданськ, як твердить Ґондек, німці доставляли українським націоналістам зброю, амуніцію, вибухові матеріяли, які служили до провадження закросної на широку скалю терористичної акції. У роках 1930-их існували в Гданську і Ґдині великі українські націоналістичні скупчення. В Ґдині, перед 1939-им р. постав Комітет Українців Наддніпрянських, який опісля, під час німецької окупації перезвано на Український Комітет. В той час, комітет нараховував 120 членів, а його основником був д-р Горинський, який помер 1942-го р. у Відні. Цей Комітет мав бути фінансований ОУН і співпрацювати з німецькою військовою розвідкою (стор. 240).

Ґондек згадує, що в Польщі до 1939-го р. жило 1/3 іншонаціонального населення. У своїх висновках він каже, що „кожен четвертий вояк не мав морального почуття і мати його не міг. Дві національні меншини, німецька й українська мали свій патріотизм, ворожий польським національним намірам" (стор. 254). Згадуючи про офіцерський корпус, Ґондек називає контрактових офіцерів прометеївською національністю.

В 1934 р. було їх 100, а саме: грузинів — 54, українців — 33, кавказців — 8, азербайджанців — 5. Грузини вступили до польського війська в 1921-22 р., а українці в 1928 р. Ґондек вичисляє десятки прізвищ працівників німецьких консулятів, амбасади, торговельних фірм, банків і ін., які працювали для Абвери.

Праця Ґондка є цікавою документацією того часу, коли то Польща не вірила, що прийде час, коли її нещодавний союзник, гітлерівська Німеччина піде війною проти т. зв. II-ої Річипосполитої. Автор вимагає льояльности від усіх національних меншин до тогочасного польського уряду, забуваючи при цьому, що льояльність завжди мусить бути обопільною. Ризький доповір Пілсудського з большевиками показав українцям польську „льояльність".

Лешек Ґондек, покликуючись на інших знавців шпигунства, каже, що: „Німецька розвідка, на підставі тверджень усіх її дослідників, була найгрізніша з-поміж усіх. На кожному відтинку, чи то правнім, чи організаційнім — випереджувала вона інші держави, йшла завсіди на переді, захланно й методично, брутально й облудно. Відкинувши в аналізі її деталі, а радше моральні підстави, належить зазначити, що до найбільших засадничих прикмет сьогоднішньої німецької розвідки належить: знання і ідейність" (стор. 303). Він далі покликується на к о н тррозвідку Польщі, яка в роках 1935-1938 зліквідувала 300 випадків німецького шпигунства.

Автор згадує, що ген. Рейнгард Гелен передав американцям список 3-ох тисяч аґентів і архів німецької розвідки до 1945-го року. Гелен, як відомо, очолював Федеральну Службу Інформації Західньої Німеччини. Ґондек переконаний, що в теперішній німецькій розвідці працюють усі колишні розвідчики Абвери. Гелен, приймав нових аґентів, переважно фольксдойчерів з Польщі і Прибалтійських держав. Бюджет на втримання тайної розвідки Західньої Німеччини виносить річно 200 мільйонів марок (стор. 338). Розвідчики Гелена інфільтрували польські терени. Автор подає ряд прізвищ, осіб, яких зловлено на шпигунстві, вони були покарані, або довготерміновими ув'язненнями, або карою смерти. „В роках 1945-1955 зловлено в Польщі 55 аґентів, переважно ґеленської розвідки... Не треба забувати, що, не зважаючи на великі розвідчі невдачі, антипольські дії БНД тривають далі" (стор. 253). Сам Гелен й його наступник ген. Ґергард Вессель, якого назначено керівником військової розвідки, це колишній співпрацівник Канаріса й Гітлера. За словами Ґондека, [illegible] американською розвідкою [illegible] процесів Польщі і СССР, доказом чого є судові процеси, в яких доказано підсудним їх співпрацю з Федеральною Службою Інформації (Бундеснахріхтендінсту).

У цій книжці не знаходимо лайливих нападів на провід Польщі до 1939 р. Згадується ряд польських генералів і начального „вождя" Польщі Ридза Смиґлого, а нічого неґативного про них не написано. Насвітлене в цій книжці українське питання, хоча місцями не об'єктивно, дасть нагоду українським історикам в Україні краще познайомитися з діяльністю ОУН.

МОЯ ПЕРША ПРОФЕСІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тобі не скучно ввесь час верхи сидіти.

— Не скучно —, а хотілось уже плакати. Бо і як мені злізти з такого високого коня? Побачила, що хлопці кудись пішли і тоді наодчайдух скочила, простягнувщись на землю. Сили не було підвестись, ноги обімліли і усе моє тіло наче стало чуже. Звідкілясь з'явились хлопці. Вони спочатку збентежено стояли, не розуміючі в чому справа, а потім стали мене підводити. Я глянула на них і раптом ми усі втрійку розсипались сміхом... А потім хлопці довго ще дразнились: — хочеш без сідла? А скакати добре вмієш?

Полуденок ми споживали разом. Вони їли разовий хліб, сир, я із тітчиного городу принесені зелені стручки гороху. Іноді ми чергувались і йшли в ліщину збирати горіхи. Вони ще були не зовсім доспілі й терпкаві. Розбивали ми їх на каменях біля потоку; сік зрошував нам руки, і ми скваплииво його спивали разом з краплинами води.

— А ти знаєш, Віро, тепер ти інакша, як була, ти нагадувала нам невеличку мальву, що росте перед Гнатовими вікнами, і барва у неї приблідла і все однакова, вирости не годна...

— А то й добре. Може бабуня перестане мене купати в ґрисі. Завжди каже, що це здорово. А мене ті волосинки ґрису лоскочуть, але від бабуні годі втекти.

І після того я вже не завжди вечеряла в їдальні, відмовлялась: — Моє місце з Павликом, він пастух і я також. І їла разом з ними куліш, галушки, чи пшенично-разові вареники. Сідала поміжи Павликом і Васильком, сьорбала борщ, занурювала в [illegible] ринка та й інші дівчата, ти усі разом з однієї миски.

Одного ранку Павлик сказав: — Сьогодні не будемо пасти — піде моя сестра Маринка та й інші дівчатка, ти підеш з нами.

— Куди?

— З косарями траву косити.

— Хіба — я?

—Не бійся, ти тільки дивитимешся до коси треба вирости...

Поїхали ми драбинястими возами. Треба було стати на саму середину воза, розставити широко ноги й триматися за полубрабки. Дудніли колеса, кружляв світ. Василько шепнув: „Не бійся, воно так тільки спочатку лячно". — Це додало мені відваги, і я вже добре трималася воза.

Широким розмахом косили косарі траву. І їхній свіжі покоси творили зелений, дивний світ. Але в ньому я не губилася, я вростала в нього.

На полуденок вони виймили з-під кущика гладущик кислого молока, разовий хліб, спечений на свіжому капустяному листку, сало, квашений огірок, краяли все це ножиком — „чепеликом" й пригощали: — Їджте, паннунцю.

Василько обрушився: — Вона ніяка паннунця, вона пасе з нами товар і їсть з нами нашу страву. — Всі усміхалися. А тоді трохи відпочивали й співали, тільки яких пісень — не пам'ятаю.

Верталися ми вже не возами, пішком. Натрапили на стерню. Хлопці скоса дивилися на мене. Я пробувала йти, але мені було боляче.

—Ти, Віро, не ступай просто стопою на стерню, це не килими, а пригинай її. Аво — так. — Я дивилась і училася...

У вільний час, недільними пополуднями ми ходили ще на риби. Там мені нічого не треба було робити, тільки заповнювати кошелики рибою і вміти мовчати. Це не було важко.

Котрогось дня, як уже наверталося на осінь, мені здавалось, що я і оті постулювані, прибиті дощем кущі — це одне. Із віддалі чула відлуння поїздів. Треба було незабаром їхати. Я замикалася в собі, а мої побратими знали мою журу, але ніколи про це не говорили і похнюплено мовчали.

Коли прийшов час від'їзду, вони прийшли попрощатися і здивувалися, побачивши в моїх руках пастуший бучок.

— Ти чого його береш?

— Отак собі на пам'ятку

— А ти, Віро добре пастушити навчилася.

— Може... — Мені не хотілось усміхатися. Але вони побачили на мені — мою блискучо-білу сукенку, стрічку у волоссі й розсипалися реготом: — Пригадуєш, як ми вкинули тебе в ставок? — Але їхні очі зупинились на моєму взутті (а так я увесь час ходила босоніж з ними). Перезирнулись, і тоді впали слова: — До побачення... паннунцю.

МОЛОДА УКРАЇНКА В КІБУЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Всюди, де ви живете, треба прийняти спосіб життя та оцінити його згідно з вартістю. Хоча щось і є проти ваших принципів, ви пробуєте все ж мирно жити з тим, що навколо вас. Якщо ні — тоді треба шукати того, що більше згідне з вашими баженнями.

Думаю, що Ви зможете це використати. Ви ж знаєте, що я не „письменниця".

Далі — підпис. Імени і прізвища авторки цього листа не хочу подавати, бо однаково її майже ніхто в інших містах і країнах не знає, крім людей в Аделаїді, де вона два роки тому жила з батьками.

Не все в цьому листі мені зрозуміле, тому я в одному з останніх листів просив мою молоду землячку описати ще дещо з життя у кібуці та відповісти на одне, на мій погляд, найважливіше питання: чи не здається їй, що життя в жидівській комуні-кібуці, подобається окремому типові людей: тим, що не вміють самі собі давати ради в житті й потребують когось, хто ними, як дітьми, постійно б опікувався? Чи не подобається це життя тим, які в житті задовольняються мінімумом, себто обмежують свої природні й штучні потреби до найнижчого рівня?

Це запитання, мабуть, образливе для моєї молодої землячки, але відповідь на нього потрібна, щоб зрозуміти тих людей, яким подобається життя в кібуці.

Я більше ніж певний, що цей спосіб життя подобається саме таким людям, які не вміють самі собі дати ради в житті (з різних причин), або дійшли до філософії „спрощення" — в суті філософії непоганої, якщо вона не доходить до ненормальних меж, репрезентованих хоч би „філософією" гіппісів. Ми в гонитві за матеріяльним збагаченням, за задоволенням усе зростаючих потреб, сходимо на манівці. Але, чи не має в собі інша крайність — оці „чудові" кібуци — також небезпеки, при якій людина озвіріє, втратить індивідуальність і посунеться на сотки років назад, замість іти вперед?

Із нетерпеливістю чекаю відповіді на мого останнього листа.

22-го ТРАВНЯ І ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

спів чи читання поезій, що можуть спонтанно початися, ну й взагалі збирають „вескіє доказательства" проявів „буржуазного українського націоналізму"... (а р е шти здебільшого відбуваються вночі).

Пригадується і особистий досвід з такого роду фільмуванням. Відвідуючи минулого літа Шевченкову могилу, як туристи, ми всі з групи потрапили „кіновими зірками" на фільм в апараті подібного „Опера". Ми фільмували постать Кобзаря, Музей і Дніпро, а людина в оливковій уніформі — нас. (В Америці фільмують у банках клієнтів при грошових трансакціях, щоб уберегти їх від злодіїв; в совєтах фільмують своїх громадян і туристів, „щоб люди не крали води з річки, та щоб нишком піску не орали", — іронізував Шевченко колись з подібних „блюстітелей порядка" російської влади.

Чим же Шевченко заслужив собі таку шану, що його нащадки готові йти заради його імени на будь - які переслідування?

„Слово поетове лягло на душу, як Боже слово", — сказав тепер дисидент Євген Сверстюк.

„За Кобзарем швидко будуть і Богу молитися", — сказав понад сто років тому П. Куліш.

„Два Хрести стоять в пам'яті, серці й душі кожного українця. Один той, що виднів на горі Голготі в Єрусалимі, а другий, що його видно на горі Канівській над Дніпром", — сказав найвизначніший представник американської України, Л. Мишуга майже 50 років тому.

Велич Шевченка постійно зростає: коли за життя Шевченка налічувалися десятками, ті, що готові були на все для нього, то тепер їх є мільйони.

„Поет став морем.
Далеч степова
І хмарочоси, й гори —
ним залиті.
Вунтують хвилі —
думи і слова,
І сонце генія стоїть над ним
в зеніті".
(Іван Драч)

В поемі „Смерть Шевченка" з надхненним патосом шестидесятник Драч веде до смертного одра Кобзаревого, теж геніїв: Шекспіра, Бетговена Гойю й інших.

Ні! Не тільки вони в шанобі схилили свої чола над сином Прометея у хвилину останню, прийшли до нього й Інші:

„Вірю я, Боже, ватаги
Богданові
Поруч з Тобою
у сонці Архангелів,
Господи, в суду хвилину
останнього
З них надішли мені
смертного янгола..."

„Істинно глаголю тобі: сьогодні зо мною будеш в раю" — оці слова вчув у останню хвилину Шевченко, бо „ніхто не має більшої любови, як той, хто душу поклада за друзів"... І в Шевченка була якраз ота найбільша любов.

7123 НЕСПОДІВАНИЙ ВЕРШНИК

Комішенер Крисп попросив Тарзана перевести з ним інспекцію заповідника Васірі...

Цей терен ідеальний для різних порід звірів, Тарзане!

...Але тут також багато місць, в яких можуть сховатися браконьєри — та звідтіля виконувати свою погану роботу!...

Раптом...

Петре, глянь!

Один з моїх помічників... Мчить неначе вітер... Напевно якийсь клопіт!